

ADRIANA BAŠTÝŘOVÁ
481223

Maastrichtská smlouva

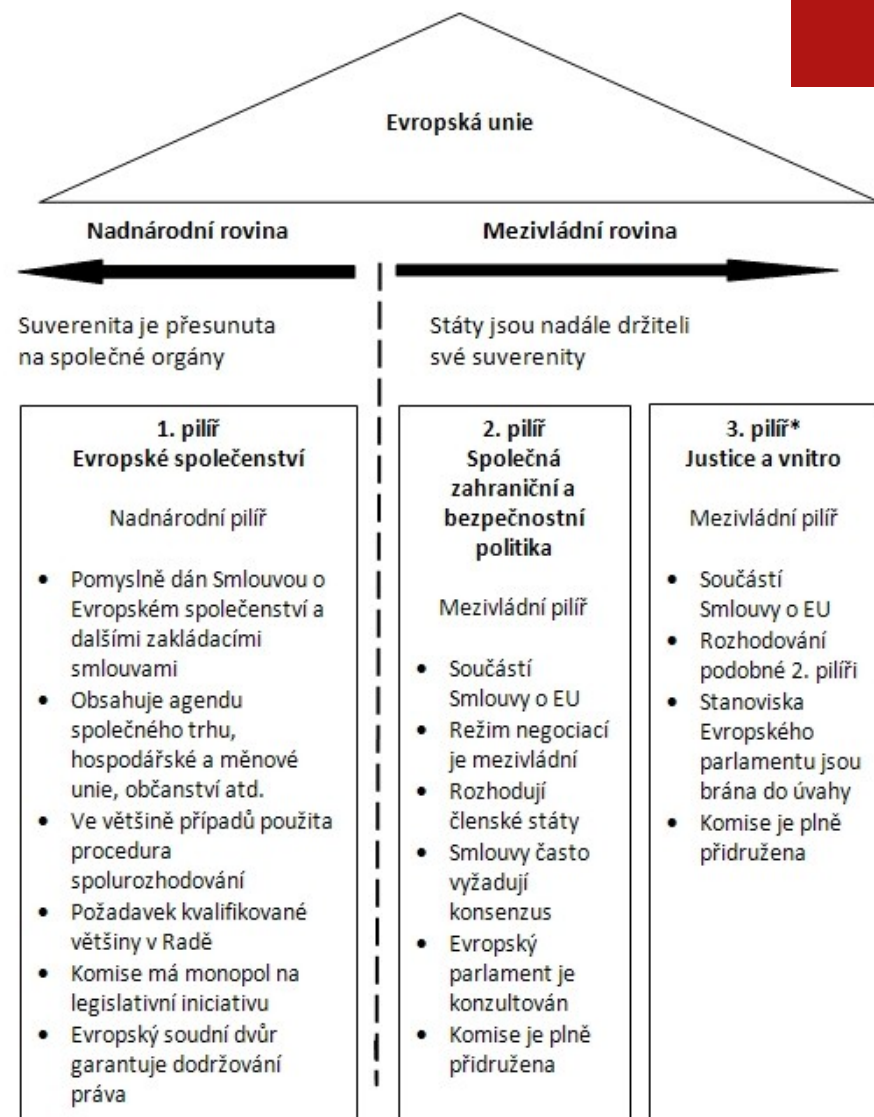
VZNIK

- ▶ Smlouva o Evropské unii
- ▶ Základy fungování Evropské unie, společná měna (euro), upevnění vztahů mezi zeměmi, posílení evropské integrace, vznik nových oblastí spolupráce mezi členskými zeměmi, posílení pravomocí Evropského parlamentu, občanství EU
- ▶ Schválena Evropskou radou na summitu 9.-10.12.1991 v Maastrichtu v Nizozemsku
- ▶ 7.2.1992 smlouva podepsána ministry zahraničních věcí, hospodářství a financí 12 členských zemí za přítomnosti předsedy Evropského parlamentu Egona Klepsche
- ▶ Smlouva vstoupila v platnost 1.11.1993

MAASTRICHTSKÝ CHRÁM

▶ Založen na 3 pilířích:

- ▶ Evropská společenství
- ▶ Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- ▶ Spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti a justice

PRVNÍ PILÍŘ

- ▶ Evropské společenství
- ▶ Zahrnuje podporu fungování společného, jednotného trhu, politiku na ochranu hospodářské soutěže, společnou zemědělskou politiku, sociální ochranu, rovnost mužů a žen
- ▶ Zahrnuje hospodářskou a měnovou unii, Evropskou centrální banku, jednotná měna, a zároveň opatření a pravidla jejího užívání
- ▶ Shromažďuje činnosti a postupy původních organizací EU: Evropského hospodářského společenství, Evropského společenství uhlí a oceli, Euratomu

DRUHÝ PILÍŘ

- ▶ Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- ▶ Problémy týkající se bezpečnosti Unie
- ▶ Záležitosti mezinárodních vztahů, lidských práv, ozbrojených konfliktů
- ▶ Duch loajality a solidarity
- ▶ Cíle:
 - ▶ Zabezpečit společné hodnoty, základní zájmy a zajistit nezávislost Unie
 - ▶ Posilovat bezpečnost jak Unie, tak samotných členských států
 - ▶ Zachovat mír, posilovat mezinárodní bezpečnost v souladu s Chartou OSN
 - ▶ Podporovat mezinárodní spolupráci, upevňovat a rozvíjet demokracii a právní stát, respektovat základní lidská práva a svobody

TŘETÍ PILÍŘ

- ▶ Spolupráce v oblasti vnitřní bezpečnosti a justice
- ▶ Princip mezivládní spolupráce – zásada jednomyslnosti (kdokoliv může cokoliv zablokovat svým nesouhlasem)
- ▶ Žádost na založení Evropské policejní spolupráce (Europol) → 27.6.1995 smlouva uzavřena → 1.10.1998 vstup v platnost
 - ▶ Sídlo Europolu v Haagu – členy pouze členské země → vysílají národní styčné důstojníky

Cíle:

- ▶ Společná azylová politika
- ▶ Boj proti drogové závislosti, obchodům s drogami
- ▶ Pravidla pro překračování hranic a kontrola na hranicích EU
- ▶ Politika přistěhovalectví a státních příslušníků třetích zemí
- ▶ Boj proti podvodům (mezinárodní) a mezinárodnímu zločinu
- ▶ Spolupráce soudů (občanskoprávní a trestněprávní záležitosti)
- ▶ Celní spolupráce / boj proti terorismu
- ▶ → vysoká úroveň ochrany svobody, bezpečnosti a spravedlnosti pro své občany

MĚNOVÁ A HOSPODÁŘSKÁ UNIE

EURO

- ▶ Snaha o co nejrychlejší dosažení společné měny → euro
- ▶ Neudává, kdy musí členská země přijmou euro
- ▶ Země používající euro (19 z 27 členů) → eurozóna
- ▶ Členské země bez společné měny
 - ▶ Dánsko (žádost o výjimku – ponechání své měny)
 - ▶ Česká republika
 - ▶ Bulharsko
 - ▶ Chorvatsko
 - ▶ Polsko
 - ▶ Maďarsko
 - ▶ Rumunsko

ETAPY ZAVÁDĚNÍ

- ▶ Společná měna zaváděna ve 3 etapách:

- ▶ 1. etapa od 1.1.1990

- ▶ Liberalizace kapitálových obchodů (volný pohyb kapitálu mezi členskými zeměmi), užší spolupráce mezi centrálními bankami

- ▶ 2. etapa od 1.1.1994

- ▶ Založení Evropského měnového institutu (EMI), sjednocení vnitrostátních hospodářských politik, proces vedoucí k nezávislosti národních centrálních bank

- ▶ 3. etapa od 1.1.1999

- ▶ Zavedení eura, jednotná měnová politika a Evropský systém centrálních bank

MAASTRICHTSKÁ KRITÉRIA

- ▶ Také známá jaké maastrichtská konvergenční kritéria
- ▶ Kritéria, která musí splňovat členské země pro vstup do hospodářské a měnové unie
- ▶ Jedná se o ekonomická kritéria, která posuzují připravenost uchazečské země
- ▶ Posoudit míru ekonomické konvergence – schopnost země se integrovat plynule do měnového režimu (bez nestability jak pro zemi, tak pro eurozónu)
- ▶ Provádí Evropská komise a Evropská centrální banka – Konvergenční zpráva + pravidelné dvouleté intervaly
- ▶ Pro vstup do eurozóny je nutné splňovat všechna kritéria
- ▶ Mimo ekonomická kritéria je zohledňována i slučitelnost národní legislativy s legislativou EU (respektování nezávislosti centrální banky)

KRITÉRIUM CENOVÉ STABILITY

- ▶ Průměrná míra inflace (v průběhu 1 roku před šetřením) nesmí přesahovat o více než 1,5 procentního bodu míru inflace nejvýše 3 členských států, které mají v oblasti cenové stability nejlepší výsledky
→ schopnost se obejít bez kurzu národní měny po vstupu do eurozóny
- ▶ Nejlepší výsledky = tři nejnižší inflace
- ▶ Cenová stabilita musí být dlouhodobě udržitelná

KRITÉRIUM DLOUHODOBÝCH ÚROKOVÝCH SAZEB

- ▶ Cílem je posoudit trvalost konvergence a předcházení nárazové změně v cenách dluhopisu
- ▶ V průběhu jednoho roku před šetřením musí uchazečská země splňovat podmínku, že její průměrná dlouhodobá nominální úroková sazba nepřekročí o více jak 2 procentní body úrokovou sazbu nejvýše tří členských států, které mají v oblasti cenové stability nejlepší výsledky
- ▶ Úrokové sazby se zjišťují u desetiletých státních dluhopisů (pokud nejsou – srovnatelné cenné papíry)
- ▶ Dlouhodobá úroková sazba – aritmetický průměr 12 měsíců

KRITÉRIUM KURZOVÉ STABILITY

- ▶ Vytváří jistotu, že fixace směnného kurzu národní měny se nestane zdrojem makroekonomických nerovnováh
- ▶ Uchazečská země se musí alespoň po dobu 2 let před šetřením účastnit mechanismu ERM II
- ▶ V této době nesmí být kurz vystavován silným tlakům
 - ▶ Jak moc je vystavován se posuzuje pomocí ukazatelů
 - ▶ Míra odchylování od středního kurzu
 - ▶ Vývoj krátkodobých úrokových diferenciálů
 - ▶ Posuzování úlohy devizových intervencí
 - ▶ Zohlednění mezinárodní finanční pomoci při stabilizaci měny

KRITÉRIUM UDRŽITELNOSTI VEŘEJNÝCH FINANČÍ

- ▶ Kritérium veřejného deficitu (vysoké povzbuzují poptávkově taženou inflaci a vytlačují investice ze soukromého sektoru)
- ▶ Kritérium hrubého veřejného dluhu (může vyvolat krizi vládních financí → poškození důvěryhodnosti eura)
- ▶ Ustanovení, které zakazuje členským zemím EU hospodařit s nadměrnými schodky:
 - ▶ Poměr plánovaného nebo skutečného schodku veřejných financí k HDP překračuje referenční hodnotu 3% (
 - ▶ Poměr veřejného zadlužení k HDP překračuje referenční hodnotu 60%

SOCIÁLNÍ PROTOKOL

- ▶ Rozšiřuje odpovědnost EU
- ▶ Podpora nezaměstnanosti
- ▶ Zlepšování životních a pracovních podmínek
- ▶ Poskytování přiměřené sociální ochrany
- ▶ Vedení sociálního dialogu
- ▶ Rozvoj lidských zdrojů → cíl trvale vysoká zaměstnanost
- ▶ Začleňování osob vyloučených z trhu práce
- ▶ Z tohoto protokolu má výjimku Spojené království

NOVÉ POLITIKY

- ▶ Transevropské sítě (TEN) – vytvořit moderní a efektivní infrastrukturu napojenou na evropské regiony a národní sítě
- ▶ Průmyslová politika – investovat do průmyslu – vytvořit moderní a férovou ekonomiku – konkurenceschopnost, růst produktivity, postavení občanů, inovace
- ▶ Ochrana spotřebitele – podporovat zdraví, bezpečí a hospodářský zájem spotřebitelů, jejich správná informovanost, vzdělanost na ochranu jejich zájmů
- ▶ Vzdělávání a odborná příprava – rozvoj kvalitního vzdělávání, podpora spolupráce mezi zeměmi EU, přístup k odbornému vzdělávání
- ▶ Otázka mládeže – rozvoj výměnných pobytů, podpora interakce a zájmu účasti na demokratickém životě v Evropě
- ▶ Kultura – respektovat odlišnosti, rozmanitost, podporovat tvořivost

OBČANSTVÍ EU

- ▶ Každý občan členské země EU má právo:
 - ▶ Cestovat a žít kdekoli v EU
 - ▶ Volit a být volen v evropských a místních volbách v zemi, kde žijí
 - ▶ Na diplomatickou pomoc a ochranu (velvyslanectví, konzulát)
 - ▶ Překládat petice Evropskému parlamentu, podávat stížnosti na nesprávný administrativní postup EU k evropskému veřejnému ochránci lidských práv

INSTITUCIONÁLNÍ ZMĚNY

- ▶ Rozšířena legislativní pravomoc Evropského parlamentu
 - ▶ Schvaluje komisi
 - ▶ Jmenuje evropského veřejného ochránce práv = evropský ombudsman
 - ▶ Setřetí na instituce EU – stížnost od občana EU
 - ▶ Volí ho Evropský parlament po každých evropských volbách
 - ▶ Zlepšit ochranu občanů EU, otevřenost a demokratická kontrola rozhodovacích postupů a správy orgánů EU
 - ▶ Hlasování kvalifikovanou většinou (při přijímání právních předpisů vlád EU)
- ▶ Zřízen Výbor regionů
- ▶ Zásady subsidiarity

VÝBOR REGIONŮ

- ▶ Vytvořen v roce 1992 a zřízen v roce 1994
- ▶ Poradní orgán Evropské unie – zástupci evropských regionálních a místních orgánů (350 členů)
- ▶ Členy jmenuje Rada EU na dobu pěti let
- ▶ Sídlo v Bruselu
- ▶ Schází se 5x ročně + dvě mimořádné schůze v některém v členských státech
- ▶ Nemá rozhodovací funkce – pouze konzultace
- ▶ Témata ke konzultaci: hospodářská a sociální soudržnost, zaměstnanost, sociální politika, energetika, telekomunikace, odborná příprava, změna klimatu a civilní ochrana

PRINCIP SUBSIDIARITY

- ▶ Zajistit, aby se rozhodnutí o evropských záležitostech dělala co nejdříve k občanům
- ▶ Neustálé kontroly, které mají ověřit, že opatření EU jsou oprávněná
- ▶ Prohloubení myšlenky demokracie
- ▶ vhodná míra intervence – pravomoci sdílené mezi EU a členskými státy – pokud je zásah EU účinnější než zásah regionálních a místních rozměrů členské země
- ▶ Zásada svěření pravomocí a proporcionality (žádné opatření EU nejde nad rámec toho, co je nezbytné k dosažení cílů ve smlouvách)

ZDROJE

- ▶ BAŤA, Igor. Maastrichtská smlouva a vznik Evropské unie : bakalářská práce. Znojmo : Soukromá vysoká škola Znojmo s .r. o., 2011. 55 l. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jan Hodač.
- ▶ Smlouva o Evropské unii / Maastrichtská smlouva. O Parlamentu. Evropský parlament. [online]. Copyright © [cit. 29.10.2020]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/history-the-past/the-parliament-and-the-treaties/maastricht-treaty>
- ▶ Maastrichtská smlouva a Amsterodamská smlouva. Fakta a čísla o Evropské unii. Evropský parlament. [online]. Copyright © [cit. 29.10.2020]. Dostupné z: <https://www.europa.eu/factsheets/cs/sheet/3/maastrichtska-smlouva>
- ▶ Hospodářská a měnová unie (HMU). Evropská centrální banka. Eurosystem. [online]. Copyright © [cit. 29.10.2020]. Dostupné z: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/history/emu/html/index.cs.html>
- ▶ Maastrichtská kritéria. Ministerstvo financí Česká republika. [online]. Copyright © [cit. 29.10.2020]. Dostupné z: <https://www.zavedenieura.cz/cs/euro/eurozona/maastrichtska-kriteria>
- ▶ Maastrichtská smlouva o Evropské unii. EUR-Lex Přístup k právu Evropské unie. [online]. Copyright © [cit. 29.10.2020]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/LEGISSUM/xy0026>